

ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น*

Satisfaction of Khon ^{Kaen} University's Graduate Students

Toward Library Public Relations of Central Library, Khon Kaen University

เยาวพร ศานติวิวัฒน์¹

สิริพร ทิวะสิงห์², ยุวดี นโนมยิทธิกาญจน์³,
วิลาวัลย์ โด๊ะเอี่ยม⁴, สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง⁵

บทคัดย่อ

สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านวิธีการรับรู้ สื่อและเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด และพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ และเอกสาร/แผ่นพับ

หัวเรื่อง ห้องสมุดและบริการของห้องสมุด ; การประชาสัมพันธ์ ; มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักวิทยบริการ -- การประชาสัมพันธ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารประเภทหนึ่ง ที่ต้องการให้ผู้รับสารทราบข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ห้องสมุดก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่น่าการประชาสัมพันธ์มาใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยการจัดประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้ทรัพยากรที่มีในห้องสมุดหรือค้นคว้าสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการ และสามารถใช้บริการให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดได้ เช่นเดียวกับหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้า สนับสนุนการเรียนการสอน ได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาใช้ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละหลักสูตร ตลอดจนส่งเสริมการใช้และทำการประชาสัมพันธ์สารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2546 จากสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ บรรณารักษ์ ระดับ 6 งานเทคนิค หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ (หัวหน้าโครงการ) ✉ yaosir@kku.ac.th

²⁻⁵ บรรณารักษ์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาหลายหลักสูตร ทั้งภาคพิเศษและภาคปกติ ที่ทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ใช้กลุ่มใหญ่ของหอสมุดกลาง ในปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 3,176 คน (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546) และด้วยลักษณะการศึกษาที่ต้องการสารสนเทศเชิงลึก และมีข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีการใช้บริการห้องสมุดที่แตกต่างจากผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ และข้าราชการ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการประชาสัมพันธ์ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทราบสถานะการรับรู้ การประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งจะชี้ให้เห็นปัญหาและเป็นดัชนีชี้วัดการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ ได้เป็นอย่างดี หอสมุดกลางจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการใช้ห้องสมุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบการรับรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์ของหอสมุดกลาง ด้านวิธีการรับรู้ สื่อและเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์
2. เพื่อทราบความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการประชาสัมพันธ์ของหอสมุด

กลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้าน วิธีการรับรู้ สื่อ และเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์

3. เพื่อทราบปัญหาในการรับรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการประชาสัมพันธ์ของหอสมุดกลาง

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบภาคปกติ มีความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบภาคพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. ทบทวนงานที่ปฏิบัติ ศึกษาวรรณกรรม สัมภาษณ์นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเบื้องต้น สรุปและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อจัดทำเค้าโครงการวิจัย
2. จัดทำเครื่องมือในการศึกษา โดยกำหนดข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ คำถามที่เป็นการเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด โดยมี 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหอสมุดกลาง ความพึงพอใจ และปัญหาของการประชาสัมพันธ์
3. ทดสอบแบบสอบถาม นำมาทดสอบกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่คาดว่าจะจบการศึกษาในปีการศึกษา 2546 จำนวน 10 ชุด และ

บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าซึ่งปฏิบัติงานวันจันทร์-ศุกร์ และช่วงเปิดบริการนอกเวลาราชการ จำนวน 3 ชุด เพื่อปรับปรุงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม รวมถึงการจัดเรียงข้อคำถามและภาษาที่ใช้ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด

4. กำหนดขนาดตัวอย่างในการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Yamane จากประชากรจำนวน 3,176 ราย ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่คงสภาพนักศึกษาในปีการศึกษา 2546 ได้จำนวนตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 355 ราย

5. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแบ่งสัดส่วน (Quota Sampling) โดยมีรายละเอียดในการจำแนกดังนี้

5.1 หาสัดส่วนการแจกแบบสอบถามแยกตามระดับการศึกษา ระหว่างการศึกษาระดับปริญญาเอก ระดับปริญญาโท และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

5.2 หาสัดส่วนการแจกแบบสอบถามแต่ละกลุ่มสาขาวิชา จำแนกเป็น กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

5.3 แจกแบบสอบถามโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Sampling)

6. นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ และค่าไคสแคว์ ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 63.1 ของแบบ

สอบถามทั้งหมดที่คณะผู้วิจัยทำการแจกเพื่อรวบรวมข้อมูล

สถานที่ทำการวิจัย

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระยะเวลาในการทำการวิจัย

ธันวาคม 2546-ธันวาคม 2547

ตัวแปรที่ทำการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรต้น ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศึกษาด้าน เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา และหลักสูตรการเรียนการสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการรับรู้การประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจ และปัญหาของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งศึกษาด้าน วิธีการรับรู้ สื่อ และเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์

ผลการศึกษา

■ ด้านการรับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาร้อยละ 59.6 ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และร้อยละ 40.4 ไม่ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด โดยผู้ที่ไม่ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดมีสาเหตุดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สาเหตุที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สาเหตุที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	จำนวน (N=68)	ร้อยละ	สาเหตุที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	จำนวน (N=68)	ร้อยละ
ไม่มีความสนใจ	11	4.9	คิดว่าไม่จำเป็นเพราะไม่มีประโยชน์กับตนเอง	6	2.7
ไม่เคยเข้าใช้ห้องสมุด	4	1.8	การประชาสัมพันธ์ไม่ตรงกับความต้องการ	16	7.1
ไม่ทราบว่ามีการประชาสัมพันธ์ ^๓	29	12.9	การประชาสัมพันธ์ล่าช้า	11	4.9
การประชาสัมพันธ์ไม่สะดวก ^๒	31	13.8	การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ^๑	41	18.3

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดผ่านสื่อประเภทต่างๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ซึ่งสื่อ 3 ประเภทแรกที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้ คือ เว็บไซต์ของห้องสมุด เอกสารแผ่นพับของห้องสมุด และป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด

ตารางที่ 2 ประเภทสื่อที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ประเภทของสื่อ	จำนวน (N=156)	ร้อยละ
เอกสาร/แผ่นพับของห้องสมุด ^๒	133	59.4
การนำชมห้องสมุด	77	34.4
เว็บไซต์ของห้องสมุด ^๑	140	62.5
ป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด ^๓	111	49.5
การจัดแสดงหนังสือใหม่	70	31.3
การจัดกิจกรรม/นิทรรศการของห้องสมุด	60	26.8
ข่าวสำนักวิทยบริการ (ออกรายปักษ์)	36	16.1
อื่นๆ เช่น เพื่อนบอก, ได้รับแจ้งจากบุคลากรห้องสมุด	10	4.5

■ ด้านความพึงพอใจ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า โดยรวมผู้ใช้ร้อยละ 59.4 พึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจ	ป.เอก		ป.โท		ประกาศนียบัตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พึงพอใจ	10	50.0	115	59.0	8	88.9
ไม่พึงพอใจ	10	50.0	80	41.0	1	11.1
รวม	20	100.0	195	100.0	9	100.0

เมื่อจำแนกตามหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ในด้านการรับรู้การประชาสัมพันธ์เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า มีทั้งผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด โดยรวม จำแนกตามหลักสูตรการเรียนการสอน

ความพึงพอใจ โดยรวม	ภาคปกติ		ภาคพิเศษ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พึงพอใจ	114	62.3	19	46.3
ไม่พึงพอใจ	69	37.7	22	53.7
รวม	183	100.0	41	100.0

สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเมื่อจำแนกตามการประชาสัมพันธ์ พบว่ามีความพึงพอใจดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดจำแนกตามการประชาสัมพันธ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การประชาสัมพันธ์	ไม่แสดงความคิดเห็น (N=224)		ได้รับการประชาสัมพันธ์ (N=224)		ความพึงพอใจต่อการได้รับ การประชาสัมพันธ์			
					พึงพอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เอกสาร/แผ่นพับแนะนำ การใช้ห้องสมุด								
- แจกในวันปฐมนิเทศ/นำ ชมห้องสมุด	94	42.0	130	58.0	127	97.7	3	2.3
- หยิบเองภายในห้องสมุด	90	40.2	134	59.8	129	96.3	5	3.7
รวม	184	41.1	264	58.9	256	97.0	8	3.0
2. การนำชมห้องสมุด								
- ใช้วีดิทัศน์แนะนำการใช้ ห้องสมุด	153	68.3	71	31.7	68	98.7	3	1.3
- บรรณารักษ์นำชมห้อง สมุด	154	68.8	70	31.2	65	92.9	5	7.1
รวม	307	68.5	141	31.5	133	95.8	8	4.2
3. การชมเว็บไซต์ห้องสมุด								
- เนื้อหาที่น่าสนใจถูกต้อง ทันสมัย	82	36.6	142	63.4	127	89.4	15	10.6
- การลำดับเนื้อหาที่มีความ สะดวกในการเข้าถึง	85	37.9	139	62.1	123	88.5	16	11.5
- ความสวยงามของเว็บไซต์	83	37.1	141	62.9	126	89.4	15	10.6
รวม	250	37.2	422	62.8	376	89.1	46	10.9

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การประชาสัมพันธ์	ไม่แสดงความคิดเห็น (N=224)		ได้รับการประชาสัมพันธ์ (N=224)		ความพึงพอใจต่อการได้รับการประชาสัมพันธ์			
					พึงพอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด								
- สถานที่ตั้ง	101	45.1	123	54.9	107	87.0	16	13.0
- เนื้อหาที่นำมาประชาสัมพันธ์	103	46.2	121	54.0	112	92.6	9	7.4
- ระยะเวลาที่ประชาสัมพันธ์	106	47.3	118	52.7	101	85.6	17	14.4
รวม	310	46.1	362	53.9	320	88.4	42	11.6
5. การจัดแสดงหนังสือใหม่								
- สถานที่จัดแสดงหนังสือใหม่	146	65.2	78	34.8	68	87.2	10	12.8
- รูปแบบในการจัดแสดงหนังสือใหม่	149	66.5	75	33.5	61	81.3	14	18.7
รวม	295	65.8	153	33.2	129	84.3	24	15.7
6. การจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการของห้องสมุด								
- เนื้อหาที่จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ	158	70.5	66	29.5	61	92.4	5	7.6
- รูปแบบที่จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ	159	71.0	65	29.0	60	92.3	5	7.7
- ระยะเวลาที่จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ	160	71.4	64	28.6	57	89.1	7	10.9
รวม	477	71.0	195	29.0	178	91.3	17	8.7

ตารางที่ 5 (ต่อ)								
การประชาสัมพันธ์	ไม่แสดงความคิดเห็น (N=224)		ได้รับการประชาสัมพันธ์ (N=224)		ความพึงพอใจต่อการได้รับการประชาสัมพันธ์			
					พึงพอใจ		ไม่พึงพอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. ข่าวสำนักวิทยบริการ								
- การประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด	173	77.2	51	22.8	45	88.2	6	11.8
- การทำหนังสือเวียนไปยังหน่วยงาน	183	81.7	41	18.3	34	82.9	7	17.1
- เนื้อหาที่น่าสนใจจดหมายข่าว	177	79.0	47	21.0	47	100.0	0	0
- รูปแบบที่น่าสนใจของจดหมายข่าว	176	78.6	48	21.4	45	93.8	3	6.2
รวม	709	79.1	187	20.9	171	91.4	16	8.6

ผลการศึกษาจากตารางที่ 5 พบว่า

- การประชาสัมพันธ์ด้วยเอกสาร/แผ่นพับ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 58.9 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากเอกสาร/แผ่นพับ โดยได้รับแจกในวันปฐมนิเทศ/การนำชมห้องสมุด (ร้อยละ 58.0) และหยิบด้วยตนเองภายในห้องสมุด (ร้อยละ 59.8)

ด้านความพึงพอใจ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์พึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้โดยรวม ร้อยละ 97.0 โดยพึงพอใจต่อการแจกเอกสารในวันปฐมนิเทศ/การนำชมห้องสมุด (ร้อยละ 97.7) และการหยิบด้วยตนเองภายในห้องสมุด (ร้อยละ 96.3)

- การนำชมห้องสมุด พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 31.5 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากการนำชมห้องสมุด โดยได้ชม

วิถีทัศน์แนะนำการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 98.7 และ บรรณารักษ์นำชมห้องสมุด ร้อยละ 92.9

ด้านความพึงพอใจ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์พึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้โดยรวม ร้อยละ 94.3 โดยพึงพอใจต่อการนำชมห้องสมุดโดยบรรณารักษ์ ร้อยละ 92.9 และการชมวิถีทัศน์แนะนำการใช้ห้องสมุด ร้อยละ 88.7

- การชมเว็บไซต์ของห้องสมุด พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 62.8 ได้รับการประชาสัมพันธ์ด้วยการชมข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด

ด้านความพึงพอใจ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้โดยรวม ร้อยละ 89.1 โดยพึงพอใจต่อความถูกต้องทันสมัยของเนื้อหาข้อมูลที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ ร้อยละ 89.4 การลำดับเนื้อหาของ

เว็บไซต์ที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ร้อยละ 88.5 และความสวยงามของเว็บไซต์ ร้อยละ 89.4

- การจัดแสดงป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 53.9 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากป้ายแสดงการประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด

ด้านความพึงพอใจ พบว่า โดยรวมผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้ ร้อยละ 88.4 โดยพึงพอใจต่อสถานที่ในการจัดแสดงป้าย ร้อยละ 87.0 เนื้อหาที่นำมาประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 92.6 และระยะเวลาที่ทำการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 85.6

- การจัดแสดงหนังสือใหม่ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 33.2 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากการจัดแสดงหนังสือใหม่

ด้านความพึงพอใจ พบว่า โดยรวมผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้ ร้อยละ 84.3 โดยพึงพอใจสถานที่จัดแสดงหนังสือใหม่ ร้อยละ 87.2 และรูปแบบการจัดแสดงหนังสือใหม่ ร้อยละ 81.3

- การจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการของห้องสมุด พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 29.0 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากกิจกรรมหรือนิทรรศการที่หอสมุดกลางจัดขึ้น

ด้านความพึงพอใจ พบว่า โดยรวมผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้ ร้อยละ 91.3 โดยพึงพอใจต่อเนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ ร้อยละ 92.4 รูปแบบที่จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ ร้อยละ 92.3 และระยะเวลาที่จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ ร้อยละ 89.1

- การเผยแพร่โดยข่าวสำนักวิทยบริการ พบว่า ผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ร้อยละ 20.9 ได้รับการประชาสัมพันธ์จากข่าวสำนักวิทยบริการที่จัดทำขึ้น โดยร้อยละ 88.2 ได้รับข้อมูลจากการอ่านป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด และร้อยละ 82.9 ได้รับการอ่านตามป้ายประชาสัมพันธ์ที่เวียนตามคณะ/ศูนย์/สถาบัน/สำนักภายในมหาวิทยาลัย

ด้านความพึงพอใจ พบว่า โดยรวมผู้ที่เคยรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์วิธีนี้ ร้อยละ 91.4 โดยพึงพอใจต่อเนื้อหาของข่าว ร้อยละ 100 และรูปแบบที่นำเสนอ ร้อยละ 93.8

ตารางที่ 6 การทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

หลักสูตรการเรียนการสอน	ร้อยละความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	Chi-Squares	Df	Asymp. Sig.
ภาคปกติ (183 คน)	62.3	90.018*	1	0.000
ภาคพิเศษ (41 คน)	46.3			

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบภาคปกติมีความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนแบบภาคพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

การอภิปรายผล

□ การรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อสื่อที่ใช้ 7 ประเภท ได้แก่ เอกสาร/แผ่นพับแนะนำการใช้ห้องสมุด การนำชมห้องสมุด เว็บไซต์ของห้องสมุด ป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด การจัดแสดงหนังสือใหม่ การจัดกิจกรรม/นิทรรศการของห้องสมุด และข่าวสำนักวิทยบริการ สำหรับเอกสารแผ่นพับที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพราะ มีหลากหลายเนื้อหาทำให้นักศึกษาเลือกใช้ตามที่ต้องการ และเป็นข้อมูลที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

ด้านสื่อ พบว่า ประเภทเว็บไซต์ของห้องสมุดเป็นสื่อที่นักศึกษารับรู้มากที่สุด ซึ่งในปัจจุบันทุกหน่วยงานมีการนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวขององค์กรให้กับบุคคลทั่วไปได้รับทราบ

ด้านวิธีการประชาสัมพันธ์ พบว่า การชมเว็บไซต์ของห้องสมุดเป็นวิธีการที่นักศึกษารับรู้มากที่สุด เนื่องจากเป็นวิธีที่นักศึกษาสามารถเข้าชมเว็บไซต์ได้ตลอดเวลาและทุกหนทุกแห่งที่มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ด้านเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ พบว่า เนื้อหาที่นักศึกษารับรู้มากที่สุดคือ เวลาเปิด-ปิดห้องสมุด อาจเนื่องมาจากการเปิดบริการของห้องสมุดมีความสำคัญต่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมากในการเข้าใช้ห้องสมุด รวมถึงการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการเรียนและทำรายงานหรือวิทยานิพนธ์

□ ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พบว่า ส่วน

ใหญ่พึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยรวม ซึ่งพึงพอใจต่อสื่อประเภทเว็บไซต์ของห้องสมุดมากที่สุด โดยเห็นว่าเนื้อหาข้อมูลที่เผยแพร่มีความถูกต้องทันสมัย และเว็บไซต์มีความสวยงามมากที่สุด

□ ปัญหาหรือสาเหตุการรับรู้การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพบว่า ส่วนใหญ่มาจากการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงของสื่อและวิธีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภากร สุวรรณธรรม (2533) ที่พบว่า สาเหตุที่ผู้ใช้ไม่ได้รับทราบข่าวสารส่วนใหญ่ขาดการกระจายข่าวอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ใช้ไม่ได้รับทราบข่าวสารอย่างทั่วถึงและไม่ทราบว่ามีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ

□ จากข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สื่อที่ใช้ควรใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่สะดุดตา สวยงาม วิธีการประชาสัมพันธ์ควรทำการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงครอบคลุม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาภาคพิเศษ และเนื้อหาที่ใช้ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ดึงดูดความสนใจ เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะตามประเภทของสื่อ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า

- ควรมีการจัดหมวดหมู่เอกสาร/แผ่นพับให้ง่ายต่อการหยิบใช้ และจัดเป็นชุดเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน และควรใช้แผ่นพับที่สะดุดตา เช่น สี กระดาษ หรือการออกแบบ
- ควรมีการจัดนำชมห้องสมุดในวันเสาร์-อาทิตย์ สำหรับนักศึกษาภาคพิเศษ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้มาใช้ห้องสมุดในวันจันทร์-ศุกร์
- ควรปรับปรุงเนื้อหาของเว็บไซต์ให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน

- ควรเพิ่มระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ในสื่อประเภทป้ายประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุด และควรประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า

- ควรปรับปรุงรูปแบบการจัดแสดงหนังสือใหม่ให้น่าสนใจและสะดุดตา

- การจัดกิจกรรม/นิทรรศการของห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม/นิทรรศการล่วงหน้าและให้ทั่วถึง

- ควรเพิ่มบอร์ดประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุดสำหรับติดข่าวสำนักวิทยบริการ และเพิ่มจำนวนการเวียน/แจกไปยังคณะเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงนักศึกษา

□ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนภาคปกติและภาคพิเศษ ต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดพบว่า นักศึกษาในหลักสูตรภาคปกติพึงพอใจมากกว่า

นักศึกษาในหลักสูตรภาคพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

- ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ใช้ช้อยากเข้าใช้และไม่อยากเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ตรงเป้าหมายมากขึ้น

- ควรศึกษาเฉพาะเจาะจงในสื่อประชาสัมพันธ์ในแต่ละประเภทด้วยว่า สื่อประเภทใดที่ผู้ใช้รับรู้ และพึงพอใจเพียงใด สื่อประเภทใดควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือรูปแบบไปในทิศทางใด เพื่อให้ผู้ใช้บริการรับรู้มากที่สุด

บรรณานุกรม

- ทัศนาศา หาญพล. (2532). แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาห้องสมุด. ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 12 (2), 32-36.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2546). สรุปจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2546. ค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2547, จาก <http://gs.kku.ac.th/pre/sumstd.html>.
- ปราณี บุญทวี. (2532). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อป้ายในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วารสารบรรณารักษศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 9 (1), 30-46.
- ปิยพัทธ์ สีนบัวทอง. (2542). ห้องสมุดกับการประชาสัมพันธ์. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข., 17 (1), 1-13.
- พัชรีย์ ภูริเทเวศร์. (2533). การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เขาวพร ศานติวิวัฒน์ และคณะ. (2548). ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ .
- เย็นฤดี ลีขจร. (2541). การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด. ศิลปากร, 41 (4), 109-115.

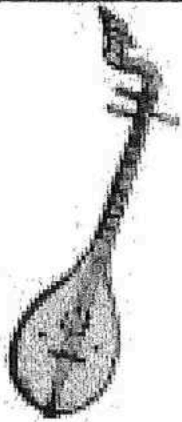
วิมลพรรณ อภาวท. (2547). ความต้องการข่าวสารการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาเขต พณิชยการพระนครที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน. วารสารวิจัยและฝึกอบรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 7 (2), 1-13.

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2545). คู่มือการประกันคุณภาพการปฏิบัติงานสำนักวิทยบริการ. ฉบับแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1. ขอนแก่น : สำนัก.

อากาศ สุวรรณธรรมา. (2533). รายงานผลการวิจัยเรื่องการประชาสัมพันธ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. [กรุงเทพฯ] : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bernays, Edward L. (1952). **Public Relations**. Norman : University of Oklahoma Press. อ้างถึงใน บานชื่น ทองพันชั่ง. (2534). การใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ห้องสมุด. วารสารห้องสมุด, 35 (1), 22-33.

ป ก ิ ณ ก ษ

พิณอีสาน

พิณ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองชนิดหนึ่ง มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปเช่น ซุง ซึ่งหมากจับปี หมากคดโค้ง หมากตบแต่ง เป็นต้น พิณทำด้วยไม้ เช่น ไม้ขนุน มีรูปร่างคล้ายกีตาร์แต่ฝีมือหยาบกว่า พิณอาจจะมี 2 สาย 3 สาย หรือ 4 สายก็ได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 คู่ เป็นสายเอก 2 สาย และสายทุ้ม 2 สาย การขึ้นสายไม่มีระบบแน่นอน นมหรือขันทูที่ใช้นิ้วกดบังคับระดับเสียงจะไม่ฝังตายตัวเหมือนกีตาร์หรือแมนโดลิน การเล่นก็เล่นเป็นเพลงเรียกว่าลาย โดยมากพิณจะเล่นคู่กันกับแคน

พิณอีสาน มีส่วนประกอบหลักๆ 7 ส่วนดังนี้

1. **ตัวพิณ หรือเต้าพิณ** นิยมใช้ไม้ที่มีน้ำหนักเบา ไม้ที่นำมาทำเต้าพิณจะขุดให้เป็นโพรงเพื่อให้เกิดการก้องกังวานของเสียง เต้าพิณที่มีขนาดใหญ่และลึกจะมีเสียงดังกว่าเต้าพิณที่มีขนาดเล็กและตื้น
2. **คอพิณ** ทำจาก ไม้เนื้อแข็ง เหล้าผิว ให้เกลี้ยง คล้ายกับคอของกีตาร์ ส่วนต้นต่อเข้ากับตัวเต้าพิณ ตกแต่งให้เป็นเนื้อเดียวกัน ส่วนปลายทำเป็นร่องสำหรับใส่ลูกบิดขึ้นสาย
3. **บันไดเสียง** ทำจากซี่ไม้ไผ่แบน ๆ หันด้านตื้น (ด้านผิว) ขึ้นรองรับสาย ยึดติดคอพิณด้วยขี้ผึ้ง (เป็นขี้ผึ้งเหนียวสีดำ ได้จากรังของผึ้งป่าตัวเล็กๆ สีดำ มีปลายปีกสีขาว ทำรังในโพรงไม้ได้ดิน รังผึ้งชนิดนี้มีน้ำหนักเบา น้อยมาก แต่มีประโยชน์ในการทำแคนและทำโหวดมาก เพราะเหนียวไม่ติดมือและไม่แห้งกรอบแม้จะใช้เป็นเวลานาน
4. **หย่อง** ทำจากซี่ไม้ไผ่เหลาให้แบน มีตัวด้านหนึ่ง แต่งรูปให้โค้งนูนน้อยและลาดความสูงให้พอเหมาะกับการพาดสาย ติดให้ห่างจากระดับคอพอที่จะกดนิ้วได้สะดวก
5. **ลูกบิดขึ้นสาย** ทำจากไม้เนื้อแข็งหรือไม้ไผ่ ปัจจุบันมีการนำเอาลูกบิดขึ้นสายของกีตาร์มาใช้แทนเพราะสะดวกในการขึ้นสายและปรับแต่งเสียงมากกว่า
6. **สายพิณ** ทำจากลวดเส้นเล็กๆ แต่แข็ง เช่น สายเบรกจักรยาน สายคลัทชรถยนต์ หรือลวดสลิงอ่อน ปัจจุบันนิยมใช้สายกีตาร์มาทำแทน
7. **ปีก** หรือที่ติดสายพิณ แต่ก่อนทำจากเขาคาวาย ปัจจุบันหายาก จึงใช้ขวดน้ำพลาสติกแทนโดยนำมาตัดตกแต่งให้เหมาะสม มีปลายด้านหนึ่งแหลมมนและอ่อนมีสปริงใช้สำหรับติด (เพราะสายเบรกจักรยานจะแข็งมาก) เมื่อพัฒนามาใช้สายกีตาร์แทนก็เลยนำเอาปีกดีดกีตาร์มาแทนด้วย